

BESLUT
2023-01-25

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 24 oktober 2022

Saken

Omställningsstudiestöd, fråga om
ålder och utbildning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för studier på lantmätarprogrammet med inriktning mät- och kartteknik vid ett universitet under tiden den 16 januari – den 4 juni 2023.

CSN beslutade därefter att avslå ansökan med följande motivering. NN kan inte få omställningsstudiestöd för studier på lantmätarprogrammet eftersom utbildningen är längre än motsvarande 80 veckors heltidsstudier. För sökanden som är under 40 år får inte omställningsstudiestöd lämnas för utbildningar som har en utbildningslängd som motsvarar mer än 80 veckors heltidsstudier.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Han anser att beslutet ska ändras så att han blir beviljad omställningsstudiestöd. Han har idag en ekonomie kandidatexamen. Programmet leder till en filosofie kandidatexamen. Eftersom han redan har en examen kommer han bara läsa programmet under maximalt två år för att därefter ta ut en filosofie kandidatexamen. För honom kommer utbildningen pågå under maximalt 80 heltidsveckor och han kommer uppnå samma resultat som studenter som studerar programmet under 120 heltidsveckor. Denna examen kommer stärka ställningen för honom på arbetsmarknaden.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande och anförde bland annat följande. Enligt 14 § lagen om omställningsstudiestöd får omställningsstudiestöd lämnas för en utbildning som

motsvarar minst en veckas och som mest 80 veckors studier på heltid. Från och med det kalenderår då den studerande fyller 40 år får omställningsstudiestöd lämnas för en utbildning som är längre än 80 veckor på heltid eller motsvarande antal veckor på deltid. NN har meddelat att han endast kommer att läsa programmet under maximalt två år motsvarande 80 veckor av utbildningen. Enligt den information som Karlstads universitet lämnat till CSN omfattar utbildningen lantmätarprogrammet med inriktning mät- och kartteknik 180 högskolepoäng, vilket motsvarar 120 heltidsveckor. Eftersom NN är yngre än 40 år och utbildningen lantmätarprogrammet med inriktning mät- och kartteknik omfattar mer än 80 heltidsveckor bedömer CSN att omställningsstudiestöd inte kan lämnas för den aktuella utbildningen.

CSN inkom därefter, genom dess rättsavdelning, på nämndens begäran, med ett yttrande. Av yttrandet framgår att CSN anser att överklagandet bör avslås. Vidare framgår bland annat följande. NN är under höstterminen 2022 registrerad på lantmätarprogrammet vid Karlstad universitet. Han uppger att han till följd av tidigare studier kommer att läsa på programmet under maximalt två år innan han kan ta ut en filosofie kandidatexamen. CSN uppfattar att NN kommer att kunna tillgodoräkna sig resultat från tidigare studier i sin kandidatexamen från lantmätarprogrammet. Det program NN CSN har ansökt om omställningsstudiestöd för omfattar 180 högskolepoäng, motsvarande 120 veckors heltidsstudier. CSN anser inte att det är möjligt att bedöma att hans utbildning har en mindre omfattning. Det förhållandet att han genom tidigare studier, som dessutom ligger i omedelbar anslutning till hans nyligen påbörjade studier inom lantmätarprogrammet, endast behöver läsa delar av detta program bör sakna betydelse.

NN har fått möjlighet att inkomma med synpunkter på CSN:s yttranden, men han har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

Av 14 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiestöd får lämnas för en utbildning som motsvarar minst en veckas och som mest 80 veckors studier på heltid. Från och med det kalenderår då den studerande fyller 40 år får omställningsstudiestöd lämnas för en utbildning som är längre än 80 veckor på heltid eller motsvarande antal veckor på deltid.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden konstaterar inledningsvis att NN är yngre än 40 år och att han således har rätt till omställningsstudiestöd för en utbildning som motsvarar som mest 80 veckors heltidsstudier.

Av förarbetena till 14 § till lagen om omställningsstudiestöd (prop. 2021/22:176 s. 195 ff) framgår bland annat följande.

”För att undvika uppskjutna eller förlängda studier finns det behov att sätta en gräns för hur långa utbildningar får vara för att ge möjlighet till omställningsstudiestöd. Utan en sådan gräns finns det risk för att personer skulle välja att

skjuta upp studierna till den tidpunkt då man kan få omställningsstudiestöd för en del av utbildningen. Det kan i sin tur leda till ett försenat kompetenstillskott på arbetsmarknaden. Regeringen bedömer att omställningsstudiestödet är mycket förmånligt och kommer att kunna användas i stor utsträckning av de som behöver ställa om i yrkeslivet, oavsett 40-årsgränsen för längre utbildningar. Det är därför inte motiverat att tillåta längre utbildningar för yngre studerande, oavsett skäl.”

Vad gäller utbildningar som är 80 veckor eller mindre anförs följande ”Regeringen avser att bedömningen ska göras med utgångspunkt i utbildningen som sådan. Vid individuellt anpassade utbildningar, och då kurser och delkurser sätts ihop till olika utbildningspaket bör en individuell studieplan eller motsvarande som utvisar tiden för utbildningens genomförande.”

NN, som sedan tidigare har en kandidatexamen i ekonomi, ansökte om omställningsstudiestöd för studier på lantmätarprogrammet med inriktning mät- och kartteknik vid ett universitet. Han uppgav att han avsåg att läsa del av utbildningen för att uppnå en filosofie kandidatexamen och på så sätt få dubbla examina.

Lantmätarprogrammet är en utbildning som överstiger 80 veckors heltidsstudier då den omfattar totalt 180 högskolepoäng vilket motsvarar 120 heltidsveckor. Det saknas en individuell studieplan som utvisar att NN ska läsa annat än hela lantmätarprogrammet. Även om det kan förutsättas att han får tillgodoräkna sig vissa delar av tidigare utbildning så är inte syftet med omställningsstudiestödet att öppna möjligheter för att i ett sammanhang finansiera möjligheten att läsa in längre utbildningar innan 40 års ålder.

NNs utbildning är längre än 80 veckor och han har därför inte rätt till omställningsstudiestöd för den sökta utbildningen. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Christine Iversen

Beslutet har fattats av: Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Gunilla Lavås, Staffan Ingmanson, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg

Föredragande: Christine Iversen
Kopia till:
CSN och CSN:s rättsavdelning
Utbildningsdepartementet